

In IJmuiden staan 31 noodpompen.

Pompenteam Rijkswaterstaat helpt bij ‘watersnood’

Bij calamiteiten in het waterbeheer kan het pompenteam van Rijkswaterstaat bijspringen om pompcapaciteit te leveren met twintig mobiele installaties. Dat gebeurt regelmatig; ook in het buitenland.

Bij een grote aanvoer vanuit het Noordzeekanaal loost een deel van de pompen in de kolk van de Kleine Sluis.

Waterbeheerders zijn dagelijks in de weer met pompen om overschotten en tekorten aan water te managen. Dat lukt niet altijd met de vast opgestelde pompen in gemalen. In dergelijke gevallen moeten er mobiele pompinstallaties geïnstalleerd worden. Rijkswaterstaat beschikt hiervoor over twintig exemplaren. Die zijn op afroep beschikbaar en kunnen in korte tijd opgesteld worden. Desnoods binnen een dag.

Skids

De tien grootste exemplaren zijn van het type BBA 700, geleverd door DISTRIMEX. Ze hebben een capaciteit van 5000 m³/h. Daarnaast zijn er tien pompen van Pasmaan Motoren & Aggregaten van het model PPS-3000. Deze verpompen 3000 kuub per uur. Deze debieten gelden bij een opvoerhoogte van 5 meter.

Alle pompen zijn uitgevoerd als complete eenheden op skids, met

een vacuüminstallatie en een dieselmotor. Het pompenteam beschikt daarnaast over brandstoftanks, koppelstukken, bochten en stukken pijpleiding. Om probleemloos transport, eventueel per vliegtuig mogelijk te maken, is het gewicht zo beperkt mogelijk gehouden. Namelijk 5000 kilogram voor de BBA 700 en 3600 kg voor de PPS-3000.

Watersnoodramp van 1953

De geschiedenis van de noodpompen gaat terug tot kort na de Watersnoodramp van 1953. Toen heeft Rijkswaterstaat honderd noodpompen laten bouwen. Driekwart hiervan is overgedragen aan diverse waterschappen. De overgebleven pompen zijn in 2004 en 2008 vervangen door de hiervoor beschreven modellen.

De waterschappen beschikken overigens nog steeds over hun eigen noodpompen. Dit varieert van elektrisch aangedreven pompen met

een debiet van 10.000 m³/h tot door tractoren aangedreven pompen van 600 kuub per uur. Bij elkaar gaat het om meer dan honderd exemplaren. Daarnaast verhuren commerciële partijen als Eekels Pompen en Van Heck pompen. Die opereren net als Rijkswaterstaat ook in het buitenland.

New Orleans

Een verschil is dat Rijkswaterstaat geen commerciële opdrachten uitvoert. Vaak gaat het hierbij om noodsituaties. Zoals hoge waterstanden die het gevaar van een dijkdoorbraak met zich meebrengen. Of natuurlijk als water weggepompt moet worden nadat een dijk is doorgebroken of als er om een andere reden een extreme waterstand optreedt. Dit gebeurt niet alleen in Nederland. Zo stuurde Rijkswaterstaat in 2005 drie noodpompen per vrachtvliegtuig naar New Orleans toen de orkaan Katrina daar voor enorme wateroverlast had gezorgd. ▶

De noodpompen werden ook al eens ingezet in onder andere Suriname, Duitsland, Polen en Tsjechië.

Warm weer

Bij warm weer kan er van een geheel andere noodsituatie sprake zijn. Zo kan er dan in watermassa's met weinig of geen stroming een sterke groei van blauwalgen voorkomen. Aangezien deze giftig zijn, willen waterbeheerders deze groei tegen gaan. Het toevoeren van water en de stroming op gang houden, is hiervoor een probaat middel. Daar kunnen de noodpompen voor worden ingezet.

De laatste jaren kampten grote delen van Nederland met droogte. Dat dreigde soms tot een te lage waterstand in kanalen te leiden. Ook in dergelijke gevallen bieden de noodpompen uitkomst en werden ze ook daadwerkelijk ingezet.

IJmuiden

Een bijzondere toepassing gebeurt momenteel in IJmuiden. Het gemaal dat water uit het Noordzeekanaal pompt, moet het met een pomp minder doen. Die is vanwege schade in onderhoud. Daardoor bedraagt het maximale debiet 180.000 m³/s, ofwel bijna 20 procent lager dan gebruikelijk. Om dit op te vangen, plaatste

'Vaak gaat het om noodsituaties'

beheerder van het gemaal Rijkswaterstaat tien van zijn noodpompen. Daarnaast huurde het nog 21 andere pompen bij Vanderkamp Pompen.

DCC

Over de inzet van de noodpompen beslist Rijkswaterstaat overigens niet zelf. Dat gebeurt door het Departementaal Coördinatiecentrum Crisis-

In 2017 plaatste Rijkswaterstaat noodpompen om het Maas-Waalkanaal op peil te houden.

Rijkswaterstaat sprong in 2005 met drie pompen bij in New Orleans.

beheersing (DCC) van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, waar Rijkswaterstaat ook onder valt. Het DCC is het aanspreekpunt voor aanvragen voor noodpompen uit binnen- en buitenland. Daarmee vervult het een unieke rol. Voor

zover bekend is er in het buitenland geen overheidsorganisatie met een vergelijkbare taak op het gebied van noodhulp. ●

www.dcc-ienw.nl/themas/noodpompen-high-capacity-pumps